

Note 5 - Kapitaldekning

Kapitaldekning beregnes og rapporteres i samsvar med EUs kapitalkrav for banker og verdipapirforetak (CRR/CRD IV). SpareBank 1 SMN benytter interne målemetoder (Internal Rating Based Approach) for kredittrisiko. For foretaksporteføljene benyttes Avansert IRB. Bruk av IRB stiller omfattende krav til bankens organisering, kompetanse, risikomodeller og risikostyringsystemer.

Per 30. september 2023 er samlet minstekrav til ren kjernekapital 14,0 prosent. Kravet til bevaringsbuffer er 2,5 prosent, systemrisikobufferen for norske IRB-A banker 4,5 prosent og den norske motsykliske kapitalbuffer 2,5 prosent. Disse kravene er i tillegg til kravet om ren kjernekapital på 4,5 prosent. I tillegg har Finanstilsynet fastsatt et pilar 2-krav for SpareBank 1 SMN på 1,9 prosent, dog minimum 1.794 millioner kroner. Fra 30. april 2022 har SpareBank 1 SMN mottatt et nytt pilar 2-krav. Satsen på 1,9 prosent er uendret, men i tillegg må banken ha ytterligere 0,7 prosent i pilar 2-krav frem til søknad om justering av IRB-modeller er behandlet.

I henhold til CRR/CRDIV-forskriften kan ikke gjennomsnittlig risikovekt for engasjementer med pantesikkerhet i boligeiendom i Norge være lavere enn 20 prosent. Per 30. september 2023 er det både i morbank og konsern foretatt en justering for å komme opp til 20 prosent gjennomsnittlig risikovekt. Dette er i noten presentert sammen med massemarked eiendom under kredittrisiko IRB.

Systemrisikobufferen er på 4,5 prosent for de norske engasjementene. For engasjement i andre land skal det aktuelle lands sats benyttes. Per 30. september 2023 er den reelle satsen for morbank 4,45 prosent og for konsern 4,43 prosent.

Motsyklisk kapitalbuffer beregnes på differensierte satser. For engasjementer i andre land benyttes den motsyklisk kapitalbuffersatsen som er fastsatt av myndighetene i vedkommende land. Dersom landet ikke har fastsatt sats benyttes samme sats som for engasjementer i Norge med mindre Finansdepartementet fastsetter en annen sats. Per 30. september 2023 er både morbank og konsern under unntaksgrensen slik at den norske satsen benyttes på alle aktuelle engasjement.

Morbank				Konsern		
31.12.22	30.9.22	30.9.23	(mill. kr)	30.9.23	30.9.22	31.12.22
20.887	19.852	23.725	Sum balanseført egenkapital	27.471	23.863	24.807
-1.726	-1.206	-1.416	Hybridkapital inkludert i egenkapital	-1.451	-1.247	-1.769
-467	-465	-842	Utsatt skattefordel, goodwill og andre immaterielle eiendeler	-1.433	-955	-947
-1.314	-	0	Fradrag for avsatt utbytte og gaver	0	-	-1.314
-	-	-	Ikke-kontrollerende eierinteresser bokført i annen egenkapital	-919	-913	-997
-	-	-	Ikke-kontrollerende eierinteresser som kan medregnes i ren kjernekapital	805	701	784
-	-1.930	-2.483	Periodens resultat	-2.441	-2.017	-
-	900	1.222	Delårsresultat som inngår i kjernekapitalen (50 prosent (50 prosent) etter skatt av konsernresultat)	1.177	986	-
-72	-51	-78	Verdijusteringer som følge av kravene om forsvarlig verdsettelse	-94	-68	-89
-194	-141	-311	Positiv verdi av justert forventet tap etter IRB-metoden	-416	-213	-279
-	-	-	Verdiendring på sikringsinstrumenter ved kontantstrømsikring	-7	-5	-4
-281	-219	-305	Fradrag ren kjernekapital for vesentlige investeringer i finansinstitusjoner	-292	-449	-417
16.833	16.739	19.512	Sum ren kjernekapital	22.400	19.683	19.776
1.726	1.250	1.500	Fondsobligasjon	1.930	1.615	2.106
-47	-46	-47	Fradrag kjernekapital for vesentlige investeringer i finansinstitusjoner	-47	-46	-47
18.512	17.943	20.965	Sum kjernekapital	24.283	21.252	21.835
			Tilleggskapital utover kjernekapital			
2.000	2.000	2.342	Ansvarlig kapital	2.880	2.502	2.523
-210	-208	-213	Fradrag for vesentlige investeringer i finansinstitusjoner	-213	-208	-210
1.790	1.792	2.129	Sum tilleggskapital	2.667	2.294	2.312
20.301	19.735	23.094	Netto ansvarlig kapital	26.950	23.546	24.147

Minimumskrav ansvarlig kapital						
1.148	1.123	1.248	Spesialiserte foretak	1.513	1.315	1.351
901	945	988	Foretak	1.014	965	923
1.379	1.352	1.568	Massemarked eiendom	2.891	2.433	2.559
98	101	117	Massemarked øvrig	120	104	100
1.249	1.201	1.361	Egenkapitalposisjoner IRB	-	-	-
4.774	4.722	5.282	Sum kredittrisiko IRB	5.538	4.817	4.933
6	6	4	Stater og sentralbanker	6	6	6
82	92	97	Obligasjoner med fortrinnsrett	135	136	139
403	361	361	Institusjoner	250	248	276
187	117	139	Lokale og regionale myndigheter, offentlige foretak	165	132	207
143	224	192	Foretak	434	446	385
7	14	17	Massemarked	724	653	662
27	29	41	Engasjementer med pant i fast eiendom	134	111	109
90	90	95	Egenkapitalposisjoner	470	503	504
97	87	111	Øvrige eiendeler	186	154	162
1.042	1.020	1.058	Sum kredittrisiko Standardmetoden	2.503	2.390	2.450
27	39	36	Gjeldsrisiko	38	41	29
-	-	-	Egenkapitalrisiko	16	16	10
-	-	-	Valutarisiko og oppgjørsrisiko	1	17	1
458	433	488	Operasjonell risiko	900	810	853
30	31	18	Risiko for svekket kredittverdighet for motpart (CVA)	108	98	101
6.331	6.245	6.882	Minimumskrav ansvarlig kapital	9.103	8.189	8.377
79.140	78.063	86.031	Beregningsgrunnlag (RWA)	113.793	102.367	104.716
3.561	3.513	3.871	Minimumskrav ren kjernekapital, 4,5 prosent	5.121	4.607	4.712
			Bufferkrav			
1.978	1.952	2.151	Bevaringsbuffer, 2,5 prosent	2.845	2.559	2.618
3.561	3.513	3.828	Systemrisikobuffer, 4,43 prosent på konsern	5.041	4.607	4.712
1.583	1.171	2.151	Motsykliskbuffer, 2,5 prosent	2.845	1.536	2.094
7.123	6.635	8.130	Sum bufferkrav til ren kjernekapital	10.731	8.701	9.424
6.149	6.591	7.511	Tilgjengelig ren kjernekapital etter bufferkrav	6.549	6.375	5.639
			Kapitaldekning			
21,3 %	21,4 %	22,7 %	Ren kjernekapitaldekning	19,7 %	19,2 %	18,9 %
23,4 %	23,0 %	24,4 %	Kjernekapitaldekning	21,3 %	20,8 %	20,9 %
25,7 %	25,3 %	26,8 %	Kapitaldekning	23,7 %	23,0 %	23,1 %
			Uvektet kjernekapitalandel			
209.285	197.794	223.857	Balanseposter	323.045	283.339	300.772
6.234	6.811	7.874	Poster utenom balansen	8.951	8.100	7.744
-313	-923	-436	Øvrige justeringer	-558	-1.736	-419
215.205	203.682	231.295	Beregningsgrunnlag for uvektet kjernekapitalandel	331.438	289.703	308.097
18.512	17.943	20.965	Kjernekapital	24.283	21.252	21.835
8,6 %	8,8 %	9,1 %	Uvektet kjernekapitalandel (Leverage Ratio)	7,3 %	7,3 %	7,1 %